

## POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z protestu Z. G.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzanego na dzień 15 października 2023 r.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 listopada 2023 r.,

**pozostawia protest bez dalszego biegu.**

## UZASADNIENIE

Z.G. (dalej również: „Skarżący”) wniósł protest przeciwko ważności referendum zarządzanego na 15 października 2023 r.

Skarżący podniósł następujące zarzuty:

1. Sprzeczność przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym z normami, zgodnie z którymi Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli, a obowiązkiem obywatela jest wierność Rzeczypospolitej i troska o dobro wspólne.
2. Nieprzestrzeganie ciszy wyborczej w lokalach wyborczych i prowadzenie agitacji wyborczej przez członków komisji wyborczych, w tym członków komisji, w której głosował Skarżący.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 33 ust. 1 u.r.o. protest przeciwko ważności referendum może być oparty wyłącznie na podstawie zarzutu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. W doktrynie podnosi się, że zarzuty, które dają podstawę do protestu przeciwko ważności referendum, można dekodować również z przepisów ustaw wyborczych, w tym z przepisów Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm.; dalej: „k.wyb.”; por. A. Rakowska-Trela, *Postępowanie w sprawach z protestów wyborczych*, PiP 2010, nr 3, s. 62-74). Według art. 34 ust. 2 u.r.o. „do warunków i trybu wnoszenia protestu oraz sposobu jego rozpatrywania i trybu podejmowania uchwały w tej sprawie przez Sąd Najwyższy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy.” Należy przyjąć, że odpowiednie zastosowanie mają również ustalenia orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawach dotyczących protestów wyborczych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 wyb. wynika, iż wnoszący protest powinien wskazać w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera te zarzuty, a niewskazanie zarzutów i dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 listopada 2019 r., I NSW 242/19; 26 listopada 2019 r., I NSW 283/19; 20 listopada 2019 r., I NSW 167/19; 19 listopada 2019 r., I NSW 191/19).

W odniesieniu do pierwszego z podniesionych zarzutów, należy podkreślić, że hierarchiczna sprzeczność norm prawnych nie należy do wymienionych wyżej dopuszczalnych podstaw protestu przeciwko ważności referendum.

Z kolei w odniesieniu do drugiego zarzutu, należy zauważyć, że Skarżący nie powołał żadnych dowodów mających potwierdzać okoliczności stanowiące podstawę zarzutu, co uniemożliwia jego merytoryczne rozpatrzenie.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 241 § 3 i 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[ał]